

Workshop natuurwetgeving ZMF

18 februari en 18 maart 2025

Sander Hunink

Inhoud

Avond 1 (18 februari 2025): Natuurbescherming *in a nutshell*

- Korte inleiding Omgevingswet
- Overzicht natuurbeschermingsregels (Natura 2000, NNN, soortenbescherming, bescherming houtopstanden)
- Vergunningverlening, vergunningsvrije gevallen en uitzonderingen
- Gebaseerd op regels in provincie Zeeland

Avond 2 (18 maart 2025): Hoe geef ik een stem aan de natuur?

Inhoud

Avond 1 (18 februari 2025): Natuurbescherming *in a nutshell*

Avond 2 (18 maart 2025): Hoe geef ik een stem aan de natuur?

- Stap 1: blijf in gesprek. Hoe ga ik de dialoog aan?
- Stap 2: Hoe maak ik gebruik van participatiemogelijkheden?
- Stap 3: Waar staan bekendmakingen?
- Stap 4: Hoe kan ik inspreken?
- Stap 5: Hoe kan ik een handhavingsverzoek indienen?
- Toolkit

Natuurbescherming in de Omgevingswet

Luchtfoto Zutphen © Siebe Zwart

Korte inleiding Omgevingswet

Omgevingswet:

- Van 26 wetten en regels naar 1 wet fysieke leefomgeving
- Fysieke leefomgeving:
 - Bouwwerken
 - Infrastructuur
 - Watersystemen
 - Water
 - Bodem
 - Lucht
 - Landschappen
 - Natuur
 - Cultureel erfgoed
 - Werelderfgoed
- Milieuwetgeving (water, bodem en lucht) apart van natuurwetgeving (gebieden, soorten, bomen)

Korte inleiding Omgevingswet

Stelsel omgevingsrecht:

Invoeringsspoor

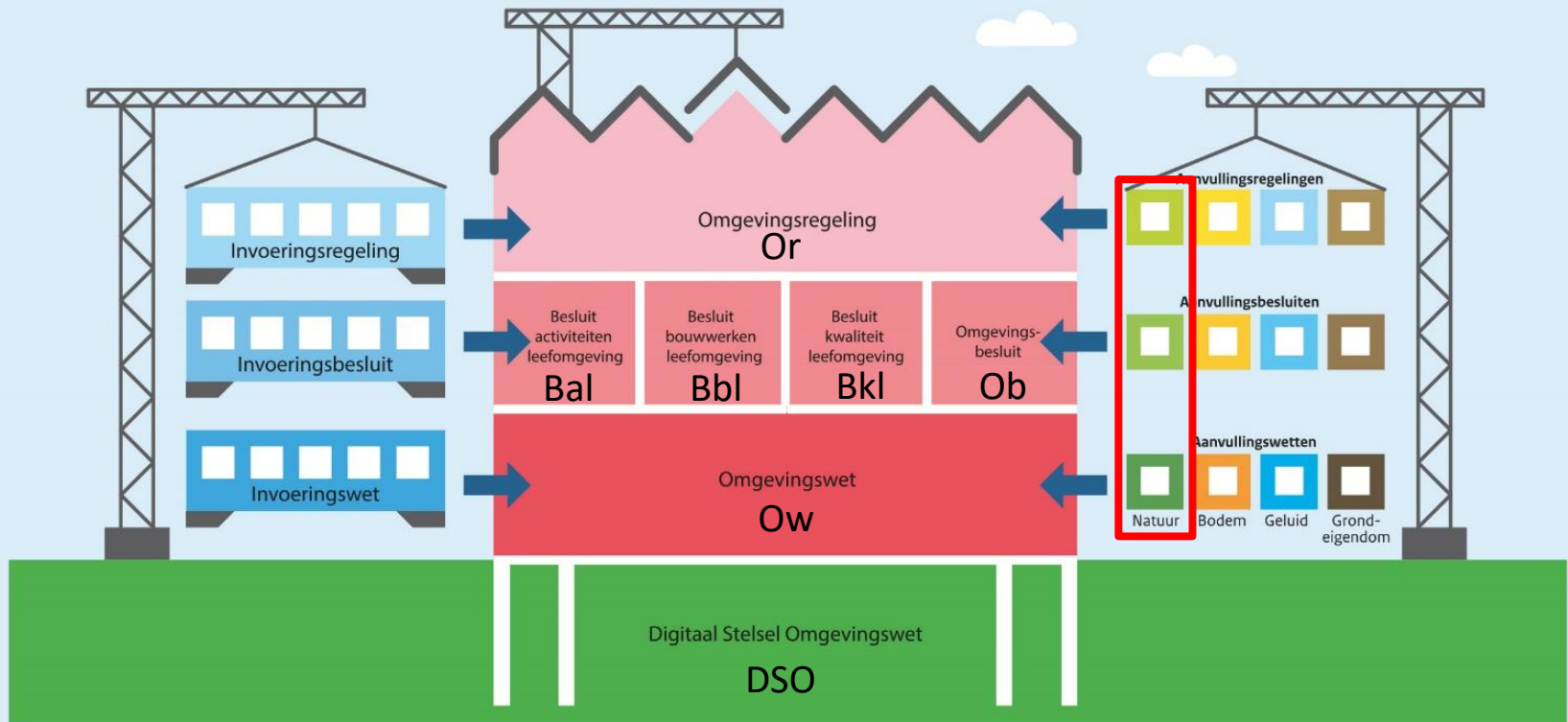
Het invoeringsspoor regelt de overgang van de bestaande naar de nieuwe wet- en regelgeving. Bovendien vult dit spoor het hoofdspoor met enkele essentiële onderdelen aan.

Hoofdspoor

Het nieuwe stelsel bestaat uit de Omgevingswet, vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Bij inwerkingtreding gaan het invoerings- en aanvullingsspoor op in het hoofdspoor.

Aanvullingspoor

De ontwikkeling van wet- en regelgeving in het aanvullingspoor maakt deel uit van lopende beleidsontwikkelingen op het gebied van natuur, bodem, geluid en grondeigendom.

Korte inleiding Omgevingswet

- Algemene zorgplicht:
 - ‘een ieder verantwoordelijk voor een veilige en gezonde leefomgeving, door nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken en ongedaan te maken’
 - Geldt altijd, tenzij specifieke zorgplicht
- Algemeen verbod om zonder omgevingsvergunning bepaalde activiteiten te mogen verrichten, o.a.:
 - Natura 2000-activiteit (*‘nee, tenzij’*: vergunningplicht, tenzij)
 - Flora- en fauna-activiteit (*‘ja, mits’*: vergunningplicht alleen voor schadelijke handelingen beschermde soorten)
- In Bal -> **vergunningplicht**, in Bkl -> **beoordelingsregels**
- Provincies hebben regels uitgewerkt in Omgevingsverordening

Korte inleiding Omgevingswet

DSO:

Omgevingsloket

Alle communicatie gaat via Mijn Omgevingsloket

Bedrijven: **eHerkenning nodig**

Inloggen

[Home](#) [Vergunningcheck](#) [Aanvragen](#) [Regels op de kaart](#) [Maatregelen op maat](#)

 [Mijn Omgevingsloket](#)

Welkom op het Omgevingsloket

Een vergunning aanvragen of melding doen, bijvoorbeeld voor een nieuwe dakkapel, een nieuw bedrijfspand of een activiteit op of aan een dijk. Het kan met het nieuwe Omgevingsloket.

Meest gekozen werkzaamheden

Check of u een vergunning nodig heeft

Wilt u iets veranderen aan het huis, tuin of bedrijf?

omgevingswet.overheid.nl

Korte inleiding Omgevingswet

In Omgevingsloket:

- **Vergunningcheck** (incl. vragen over mogelijke effecten op beschermde gebieden (Natura 2000) en beschermde soorten)
- **Aanvragen**: aanvragen vergunningen, maatwerkvoorschriften, meldingen, informatie leveren, etc.
 - Soms keuze vooroverleg conceptverzoek
 - Behandeltermijnen: **8 / 12 wkn**; voor N2000: UOV-procedure (**minimaal 26 wkn**)
- **Regels op de kaart**: regels voor situatie (type activiteit) of op locatie
- **Maatregelen op maat**: overzicht welke maatregelen te nemen conform regels

Let op! In Omgevingsloket wel allerlei vragen mbt activiteiten fysieke leefomgeving opgenomen

Onderdelen natuur in Ow

Toelichting natuurbescherming onder de Omgevingswet

Lijst beschermde soorten Omgevingswet

Nuttige links Natuurbescherming Omgevingswet

NIEUW!

Tip! -> Kennisloket
NatuurInclusief:
natuurinclusief.nl/kennisloket

Met o.a.:

- Lijst beschermde soorten
- Lijst legeskosten bevoegd gezag
- Toelichting natuurbescherming onder de Ow
- Stroomschema soortenbescherming Ow
- Stroomschema gebiedsbescherming Ow
- Lijst Nuttige links natuurbescherming Ow
- Diverse inhoudelijke artikelen

Gebiedsbescherming in de Omgevingswet

Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming in Ow:

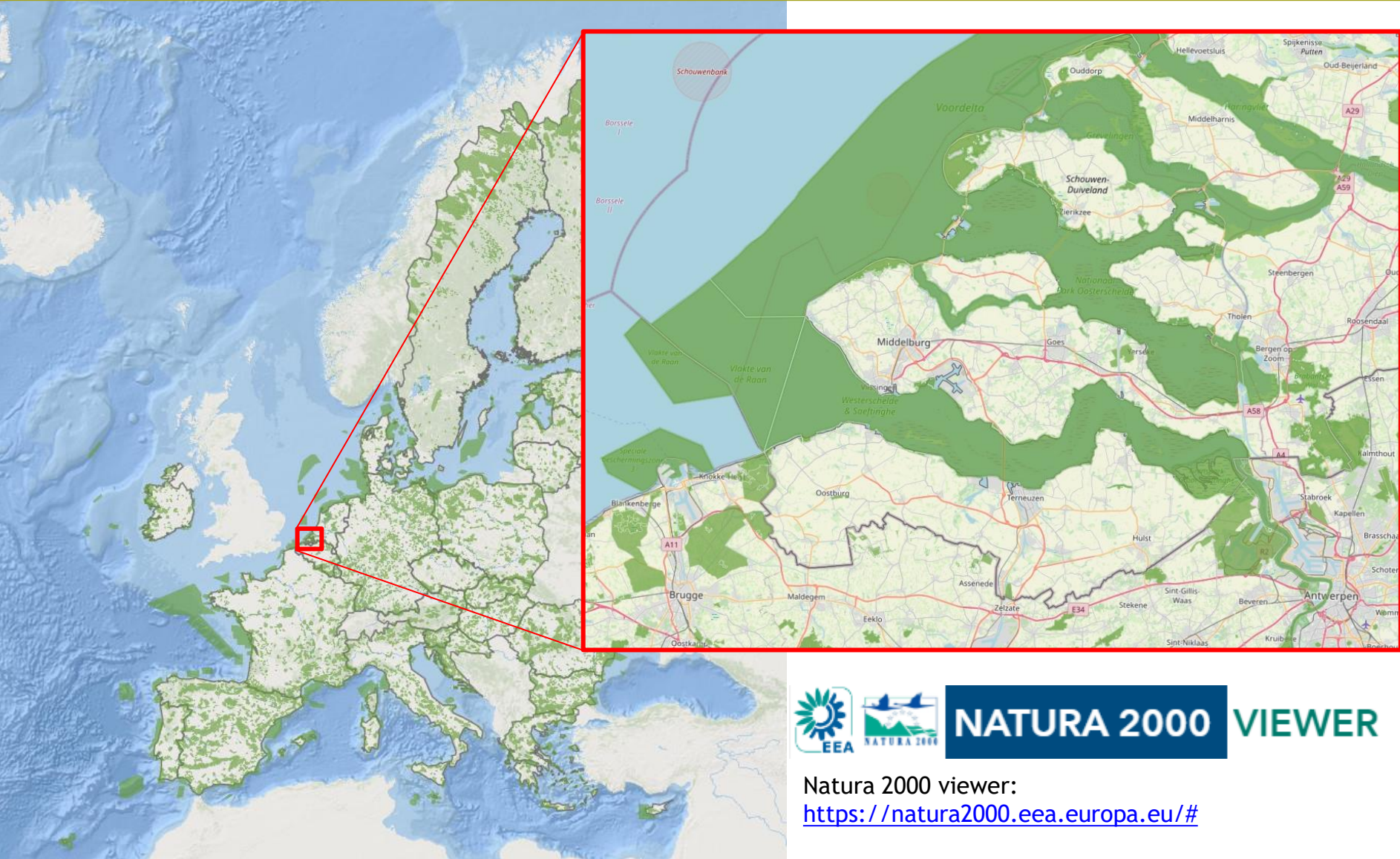
- Natura 2000-gebieden
- Bijzondere natuurgebieden en landschappen:
 - Bijzonder nationaal natuurgebied (ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn, nodig voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen voor de onderscheiden gebieden)
 - Bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen
- Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Gebiedsbescherming

- Natura 2000-gebieden:
 - 162 Natura 2000-gebieden aangewezen, samengesteld uit Speciale Beschermingszones Vogelrichtlijn (Vrl) en Habitatrictlijn (Hrl)
- Ieder gebied eigen doelstelling voor behoud of uitbreiding habitatype of soort
 - Samen dragen alle gebieden bij aan de doelstelling van Nederland
 - Voor ieder gebied een beheerplan, mbt stikstof: gebiedsanalyse en natuurdoelanalyse

Natura 2000 gebieden

NATURA 2000 VIEWER

Natura 2000 viewer:

<https://natura2000.eea.europa.eu/#>

Vergunningplicht en passende beoordeling

- Voor projecten vergunningplicht als ‘*kans op significante gevolgen*’ op Natura 2000-gebied, dan: **Natura 2000-activiteit**
- Voor plannen geldt géén vergunningplicht. Bestuursorgaan mag plan alleen vaststellen als geen kans op significante gevolgen op Natura 2000-gebied
- Verplichting tot opstellen passende beoordeling voor plan of project als ***kans op significante gevolgen***: als halen doel Natura 2000-gebied in gevaar kan komen

Toetsing plan / project

Toetsingsprocedure:

1) **Voortoets**: wel of geen kans op significant gevolg

2a) Indien kans significant gevolg uitgesloten:

- Project: géén vergunningplicht (wel zorgplicht)
- Plan: plan kan worden vastgesteld

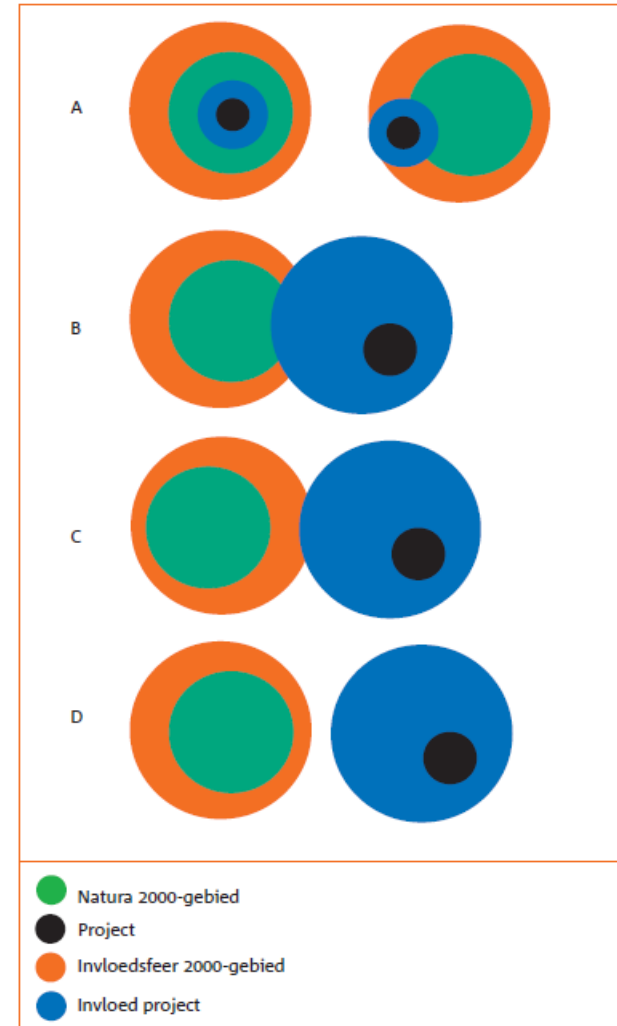
2b) Indien kans significant gevolg:

- Project: **Natura 2000-activiteit**, dus vergunningplicht, aanvraag obv **Passende beoordeling** (met ev. **ADC-toets**)
- Plan: Obv **Passende Beoordeling**, aanpassing plan om significant gevolg weg te nemen, anders pas vaststellen na succesvol doorlopen **ADC-toets** en borging en realisatie compensatie

Wanneer toetsen?

- In, nabij en op flinke afstand van N2000:
 - Verandering beheer of onderhoud, nieuwe ruimtelijke ingrepen of ontwikkelingen, verandering ruimtelijk gebruik (recreatie, evenementen)
- Let op ‘externe werking’ plan/project -> (geluid, licht, trilling, emissies en lozingen) en Natura 2000-gebied: beschermde waarden soms ook buiten N2000-gebied
- Let op: bebouwing en erven zijn vaak ‘geëxclaveerd’ uit begrenzing N2000, maar let op ‘externe werking’ op Natura 2000-doelen!

Wat is ‘nabij’? -> afhankelijk reikwijdte effecten project, bij ‘pluim’ uitstoot emissies, reikwijdte groter dan lokale effecten geluid, licht of versnippering

Toetsing

1) Voortoets: globale verkenning

- Indien géén kans op significante gevolgen, dan vaststelling plan / geen vervolgoets of vergunning project nodig
- Indien wél kans op significante gevolgen, dan vaststelling plan na wegnemen effect middels Passende beoordeling / vergunning project

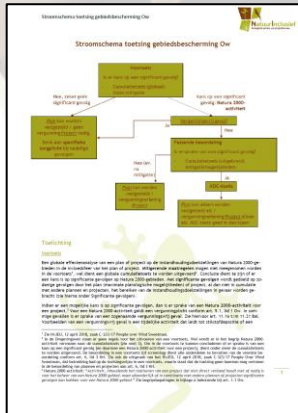
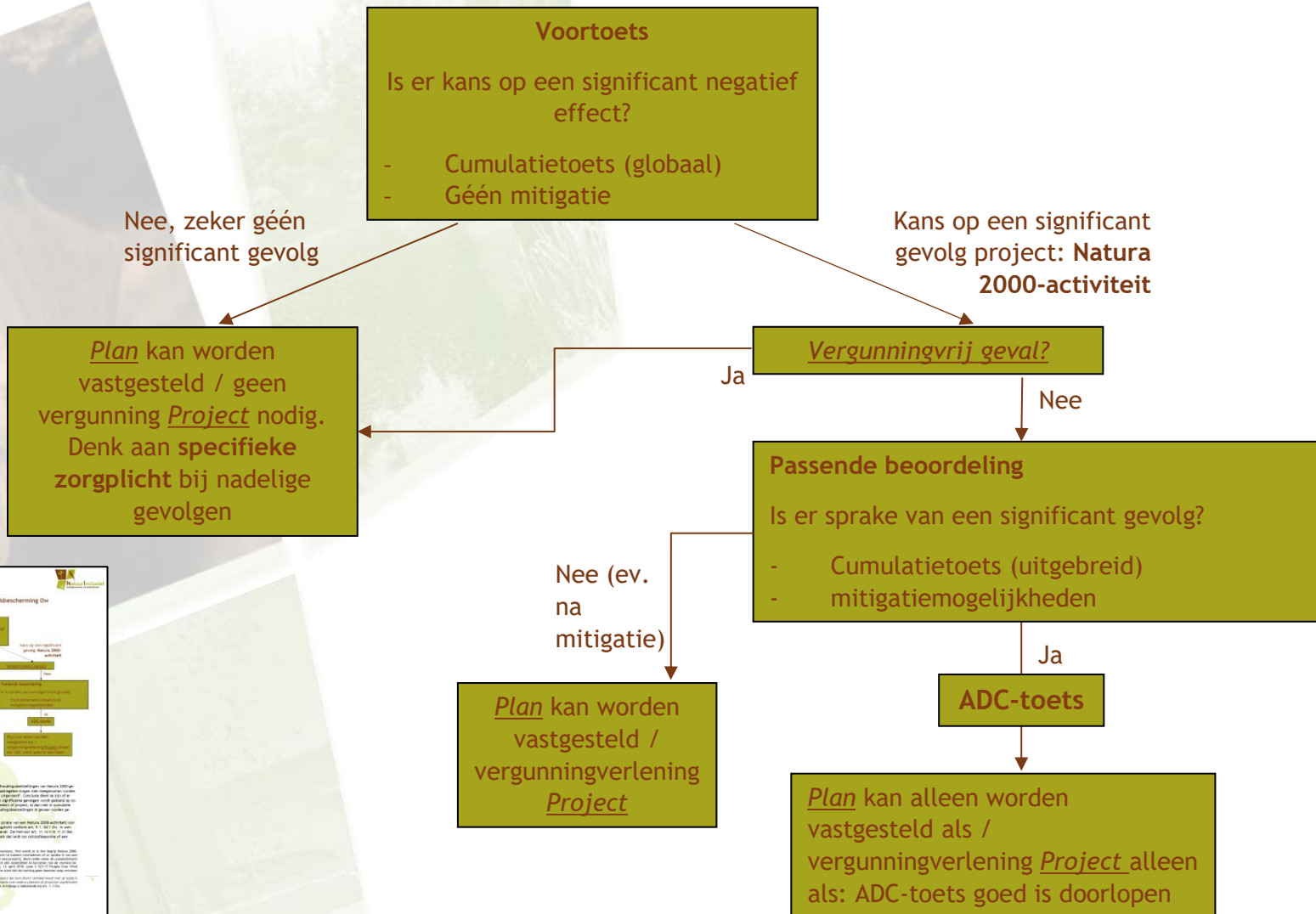
2) Passende beoordeling: wetenschappelijke toets

- Toetsing of kans significante gevolgen in voortoets reëel is en kan worden voorkomen door mitigatie
- Indien gevolgen na treffen mitigatie nog steeds wél significant (doel N2000 in gevaar), 'zware' toets: strenge ADC-toets (Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang, Compensatie)

Vergunningsaanvraag via DSO

- Passende beoordeling (incl. mogelijke ADC-toets)
- Aangeven gewenste geldigheidsduur
- Bij stikstof: Aeries Calculator-berekening
- Behandeltermijn: **let op!** Uniforme Openbare Voorbereidingsprocedure (UOV) van toepassing (ontwerpbesluit en definitief besluit) -> **6 mnd.!**
- Mogelijkheid voor overleg met bevoegd gezag via DSO
- Legeskosten € 5.000

Stroomschema Natura 2000

NNN & overige vormen gebiedsbescherming

Achterhoeks coulissenlandschap
© Siebe Zwart

Natuurnetwerk Nederland

Doel NNN: bijdrage aan behoud of herstel biodiversiteit die van nature in NL in het wild voorkomen

- Provinciale uitwerking in Omgevingsverordening
 - planologische bescherming NNN, waarden aangeduid als ‘wezenlijke kenmerken en waarden’ (wkw)
 - Soms aanvullende provinciale gebiedsbescherming (in Zeeland bijv.: ‘agrarisch gebied van ecologische betekenis’ en ‘afwegingszone natuurgebieden’)
- Juridische vastlegging in gemeentelijke Omgevingsplannen (bestemming Natuur)
- Natuurbeheerplan met natuurbeheertypen (Index Natuur en Landschap)
- Om NNN te verwezenlijken, zijn subsidies mogelijk

Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland, 2022/2023

Land

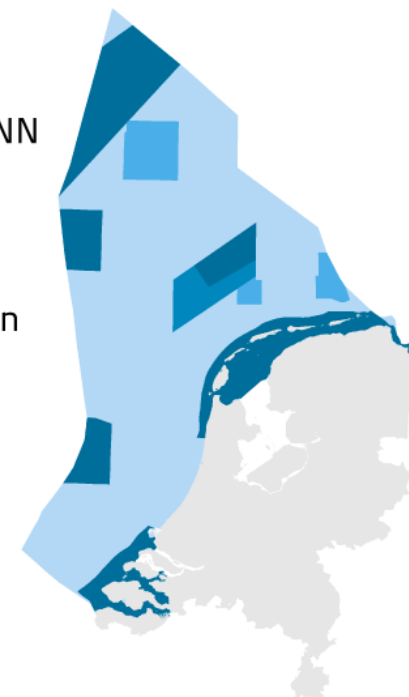
- Natura 2000 buiten NNN
- Natura 2000 en NNN
- NNN
- Overig land

Binnenwater

- Natura 2000 buiten NNN
- Natura 2000 en NNN
- NNN
- Overige binnenwateren

Kust en marien

- Natura 2000
- Natura 2000 en KRM
- KRM
- Overig kust en marien

Bron: NNN: Bij12 en LNV (2022); Natura 2000 (2023) en KRW: I&W (2023); bewerking WUR

WUR/dec23

www.clo.nl/nl142505

- Bestaande natuur ■

- Agrarisch gebied van ecologische betekenis ■

- Natuurontwikkelingsgebieden ■

- Afwegingszone natuurgebieden ■

Natuurnetwerk Nederland

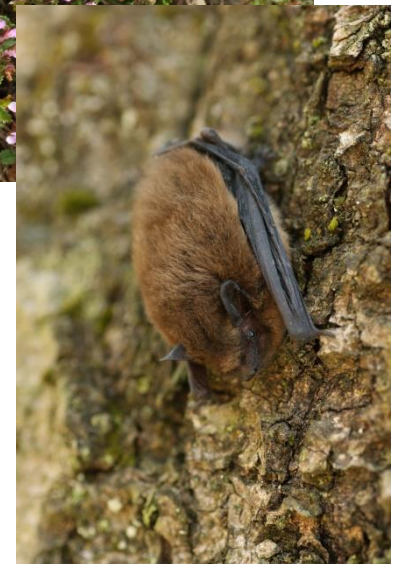
- NNN beschermd volgens regels Omgevingsverordening
- Beschermingsregime staat in **art. 7.8, lid 2 Bkl**: regels provincie moeten verzekeren dat:
 - kwaliteit en opp. NNN niet achteruit gaat,
 - samenhang tussen gebieden wordt behouden, en
 - nadelige gevolgen op wezenlijke kenmerken en waarden door activiteiten wordt gecompenseerd
- Bij wijziging of afwijking Omgevingsplan, **dán** toetsing aan regels NNN (**dus niet bij iedere activiteit!**)
- Bescherming volgens ‘ja, mits’ principe, Zeeland ‘nee, tenzij’ principe (art. 5.41, lid 6 Omgevingsverordening):
 - Geen ander alternatief;
 - Groot openbaar belang;
 - Mitigatie of compensatie volgens bijlage VI

Natuurnetwerk Nederland

Mitigeren en compenseren 'NNN' en 'agrarische gebieden van ecologische betekenis' Zeeland:

- Zoveel mogelijk voorkomen nadelig gevolg door mitigatie, daarna compenseren resteffect
- Compensatie zoveel mogelijk in directe omgeving, maar buiten waardevolle gebieden (NNN + agr. grond van ecol. betekenis)
- Compensatie NNN: basisinrichting om oorspronkelijke kwaliteit te herstellen, geen extra toeslag voor tijdelijke kwaliteitsverlies
- Daarnaast is financiële compensatie soms ook mogelijk: de provincie gebruikt potje om NNN te realiseren
- Provincie stemt pas in na (planologische) waarborging compensatie en aantonen 'economische uitvoerbaarheid'

Soortbescherming: de basis

Soortenbescherming

Soortenbescherming in Ow:

- ‘Actieve’ soortenbescherming:
 - Rijk en provincies hebben verplichtingen en verantwoordelijkheden t.a.v. biodiversiteit en gunstige staat van instandhouding (GSVI) bedreigde soorten en habitats
- ‘Passieve’ soortbescherming:
 - Specifieke zorgplicht
 - Beschermingsregimes selectie soorten ahv internationale afspraken en nationale aanvulling
 - Bevoegd gezag is ‘controleur’, maar initiatiefnemer eindverantwoordelijk

Actieve soortenbescherming

Rijkstaken:

- Opstellen en bekendmaking Rode Lijsten
- Monitoring staat van instandhouding (LVVN) en bereiken doelen (LVVN en GS)
- Verplichte instructies Rijk aan lagere overheden
- Evaluatie ontwikkeling natuur en landschappen door het PBL

Actieve soortenbescherming

Provinciale taken:

- Maatregelen voor behoud of herstel habitats en soorten:
 - bescherming, instandhouding of herstel van GSVI en biotopen en leefgebieden in voldoende gevarieerdheid voor alle van nature in NL voorkomende vogels (Vrl), dier- en plantensoorten (bijlage II, IV en V Hrl) en natuurlijke habitats (bijlage I Hrl)
 - behoud of herstel van GSVI van soorten op Rode Lijsten
- Maatregelen zijn zodanig afgestemd mbt andere provincies dat tezamen de doelstellingen voor geheel NL kunnen worden bereikt.

Actieve soortenbescherming

- Provinciale ‘natuurvisie’ in Omgevingsvisie provincies en zorg voor bescherming biodiversiteit, EU verplichtingen en Rode Lijst-soorten

Zeeuwse Omgevingsvisie tot 2030:

- realisatie Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)
- goede basiskwaliteit natuur: meer verwevenheid ‘donkergroene’ natuur en ‘lichtgroene’ natuur door versterking Zeeuwse (cultuurhist.) landschappen
- Bijdrage aan biodiversiteitsherstel (halen doelen EU biodiversiteitsstrategie 2021-2030)
- 70% doelrealisatie Natura 2000 in 2030

Passieve soortenbescherming

‘Flora- en fauna-activiteit’:

‘activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten’

- Dan gelden regels in:
 - art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht),
 - art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren)
 - paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal: vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen (via gedragscodes, Omgevingsverordening of ministeriële regeling)
- In paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 Bal beschermingsregimes soorten

Passieve soortenbescherming

Specifieke zorgplicht FF-activiteiten :

- Iedereen die activiteiten uitvoert die nadelige gevolgen kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken
- nadere uitwerking:
 - Nagaan of aanwijzingen zijn van aanwezigheid beschermde én bedreigde soorten (o.a. Rode Lijst-soorten);
 - Als aanwijzing er is: vaststellen of nadelige gevolgen voorkomen kunnen worden;
 - Als niet te voorkomen, dan:
 - Passende preventieve maatregelen, of
 - Passende herstelmaatregelen
- Is vangnet voor alle niet-beschermde soorten

Passieve soortbescherming

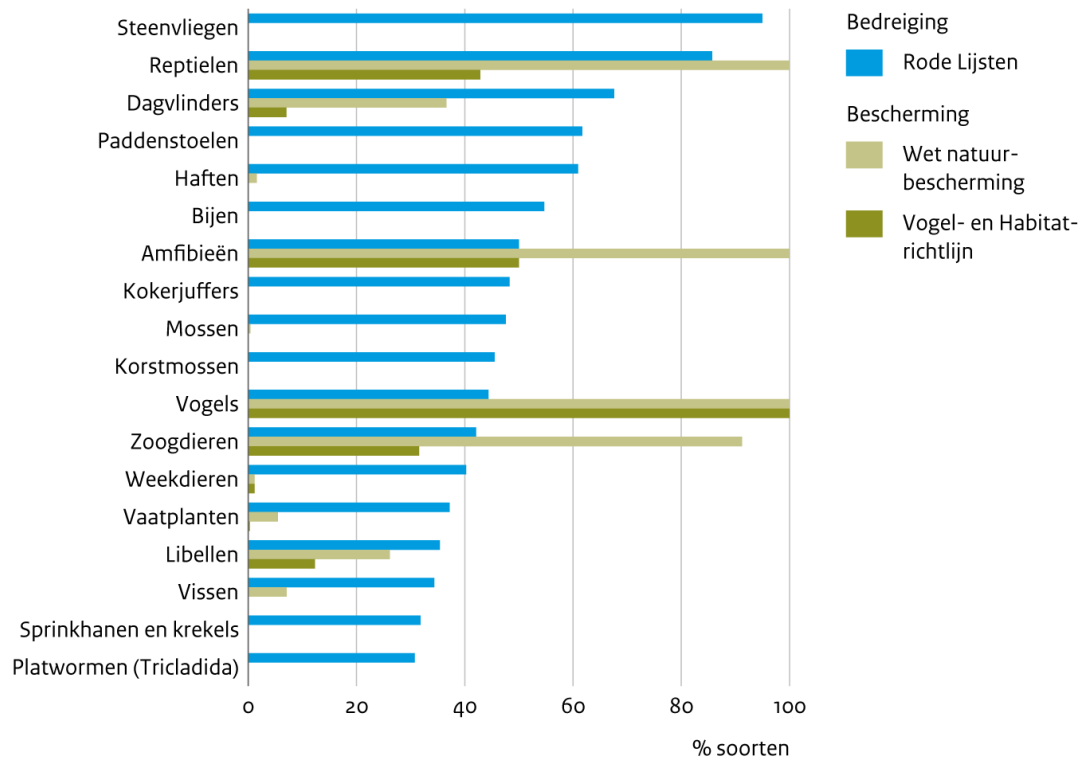
- Naast zorgplichten, bij wet beschermde soorten
- 3 categorieën:
 - § 11.2.2 Bal: Vogelrichtlijnsoorten
 - § 11.2.3 Bal: Habitatrictlijnsoorten + Bern I+II & Bonn I (excl. vogels)
 - § 11.2.4 Bal: nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal)
- Rode Lijst soorten: alleen beschermd indien op lijsten, beschermd onder EU richtlijnen óf specifieke zorgplicht

Passieve soortenbescherming

Lang niet alle bedreigde soorten zijn daadwerkelijk beschermd:

Beschermingsstatus dieren en planten, 2018

Bron: Diverse Rode Lijsten, Wet natuurbescherming, CBS

3 beschermingscategorieën

Per beschermingsregime:

- Vergunningplicht voor verrichten schadelijke handelingen mbt aangewezen beschermde soorten
- Uitzonderingen en mogelijkheden vrijstellingen van vergunningplicht
- Voorwaarden voor vrijstellingen en omgevingsvergunningen

3 beschermingscategorieën

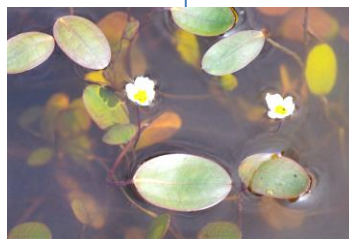
Vogels

Vogels met jaarrond
beschermde nesten

Habitatrichtlijnsoorten
+ Bonn & Bern (ex
vogels)

NL beschermde
soorten

Schadelijke handelingen

In het kort:

- Doden of vangen
- Vernielen nesten, rustplaatsen en eieren
- Vernielen of rapen eieren
- Verstoren
- Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
- Plukken of vernielen planten

Let op!: óók regels voor bezit, uitzetten ((her)introductie), verkoop of handel beschermde soorten!

- In Omgevingsverordening Zeeland ook bescherming onderwaterflora en -fauna

Essentie bescherming

- Bescherming van:
 - het individu,
 - zijn verblijfplaats/standplaats, én
 - Alle essentiële onderdelen van het leefgebied die nodig zijn om de verblijfplaats/standplaats te laten functioneren, ofwel
.....bed, bad, brood en bewegingsruimte....
- Gaat niet alleen om nest, hol of standplaats, maar óók om bijv. overwinteringsplekken, foerageergebied, migratieroutes, standplaatsfactoren
 - **Functionele leefomgeving**

Vleermuizen: voortplantings- en rustplaatsen

Blauw: winterverblijf

Rood: paarverblijf

Groen: kraam- en zomerverblijven

Let op: bescherming omvat meer!

Vliegroutes en foerageergebieden

Bron: Brochure RWS Met vleermuizen overweg. Limpens *et al.*, 2004

Vrijstellingen van vergunningsplicht

- Lijst vrijgestelde soorten: verschillen per provincie
- Vrijstelling onder gedragscode
- Uitzondering vergunningplicht bij uitvoering maatregelen Natura 2000-beheerplan
 - geen vergunning nodig, maar wel onderzoek doen vooraf en maatregelen nemen om schade te voorkomen/beperken (zorgplichten)!

Gedragscode

Vrijstelling onder gedragscodes:

- Voor handelingen i.k.v.:
 - Bestendig beheer of onderhoud (water)wegen, keringen, oevers, bermen, vliegvelden of natuurbeheer
 - Bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw
 - Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en gebruik
- Gedragscodes worden goedgekeurd en aangewezen door Minister LNV, met afstemming provincies
- Gedragscodes in **afd. 4.7 Omgevingsregeling**

Gedragcode

- Welke gedragscode is van toepassing:
 - Woningcorporaties Aedes -> beheer/onderhoud/RO
 - * * Waterschappen -> beheer/onderhoud
 - * * Natuurbeheer (VBNE) -> beheer/onderhoud
 - Rijkswaterstaat -> beheer/onderhoud/RO
 - Provinciale infrastructuur -> beheer/onderhoud/RO
 - Prorail -> beheer/onderhoud
 - * Gemeenten (Stadswerk) -> beheer/onderhoud/RO
 - Overig
 - (Bosbeheer: per 19 dec 2024 door rechter vernietigd)

* **Let op!** Tot 1 januari 2025 geldig

* **Let op!** Medio april 2025 nieuwe versie

Vergunningsaanvraag via DSO

- Wettelijke termijn enkelvoudige aanvraag = 8 weken (+ 6 weken) / meervoudige aanvraag = 12 weken (+ 6 weken)
- Activiteitenplan:
 - O.a. aandacht voor onderzoeksmethodiek, effectinschatting, zorgplichten, mitigatie en compensatie
- Toetsing aan vergunningscriteria:
 - Andere bevredigende oplossing?
 - Wettelijk belang van toepassing?
 - Geen verslechtering Staat van Instandhouding?
- Leges €750 / €1.450 / €5.000 (afh. van complexiteit)
- Info o.a. in Kennisdocumenten BIJ12

Rugstreepad, typische pionier

Stroomschema

Stroomschema passieve soortenbescherming Omgevingswet

Praktisch stroomschema passieve soortenbescherming Omgevingswet art. 11.37, 11.46 en 11.54 Bal

In sommige situaties geldt een vrijstelling van de vergunningplicht voor flora en fauna-activiteiten **. Er is geen vergunning nodig, wel blijft de algemene en specifieke zorgplicht van kracht*.

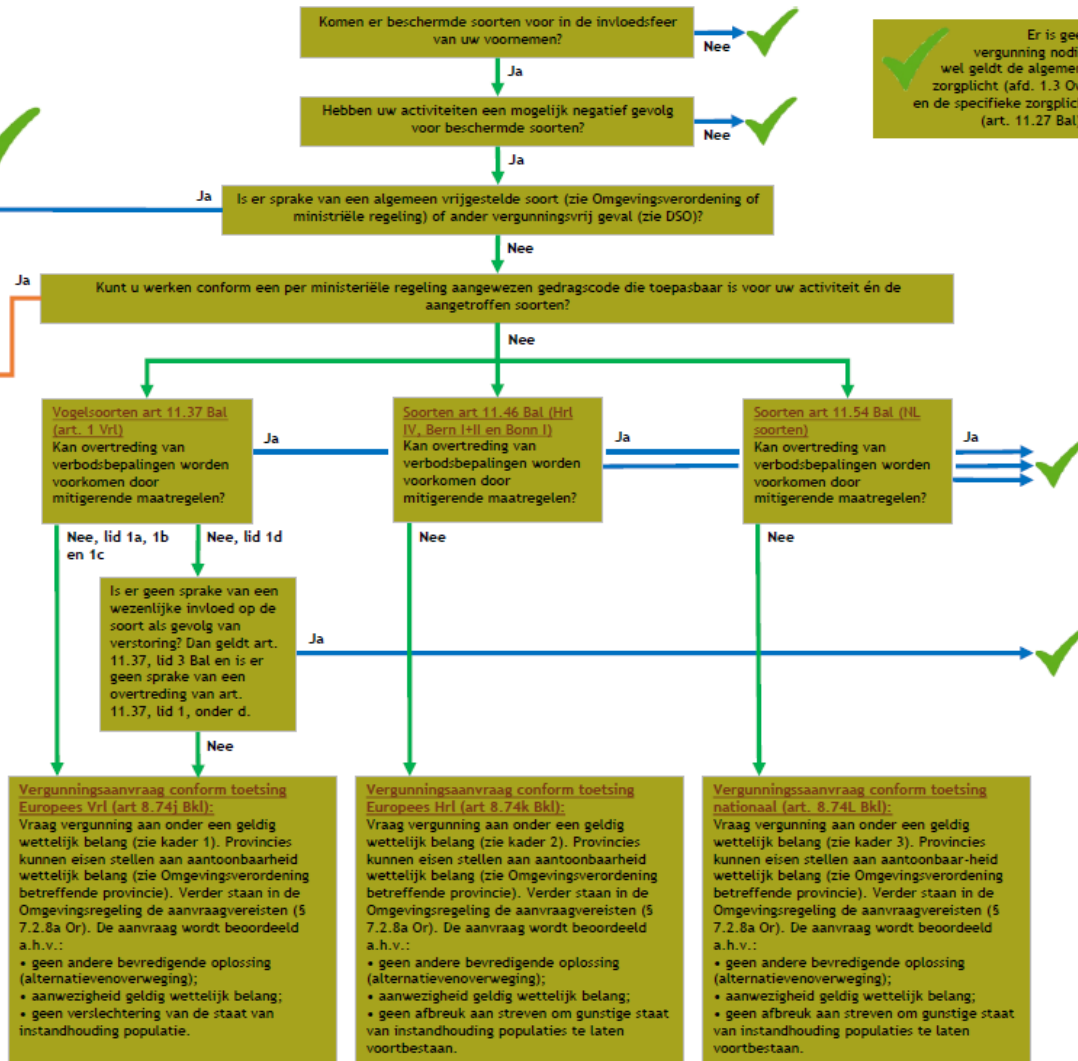
Als een aangewezen gedragscode van toepassing is, geldt een vrijstelling van de vergunningplicht voor flora- en fauna-activiteiten ***. Er is geen vergunning noodzakelijk, wel moet aantoonbaar worden gewerkt conform de gedragscode. Tevens is de algemene en specifieke zorgplicht van kracht*.

* = De specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal) vraagt om nadelige gevolgen op in het wild levende dieren en planten te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Met name wordt genoemd het in beeld brengen en maatregelen nemen ten behoeve van in NL van nature voorkomende Vrl art. 4.2 en bijlage 1-soorten, Rode Lijst-soorten, Hrl bijlage II, IV en V soorten, en de nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

** = Vrijgesteld conform een andere wet, een programma, omgevingsverordening of ministeriële regeling. De vrijstelling kan voor een select aantal wettelijke belangen gelden.

*** = Let op! De vrijstelling kan voor een select aantal wettelijke belangen gelden, voornamelijk mbt Vrl / Hrl soorten.

**** = Bij vogels zonder jaarrond beschermd nest wordt overtreding voorkomen buiten het broedsizoen. Voor vogels met jaarrond beschermd nest geldt art. 11.37, lid 1 onderdeel b Bal het hele jaar (afhankelijk van soort).

Er is geen vergunning nodig, wel geldt de algemene zorgplicht (afd. 1.3 Ow) en de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal) *

Kader 1. Wettelijke belangen art. 8.74j, lid 1, onderdeel b Bkl:
1) in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid;
2) in het belang van veiligheid van luchtverkeer;
3) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4) ter bescherming van flora en fauna;
5) voor onderzoek of onderwijs, uitzetten of herinvoeren van soorten, of daarmee samenhangende teelt;
6) selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van vogels.

Kader 2. Wettelijke belangen art. 8.74k, lid 1, onderdeel b Bkl:
1) de bescherming van wilde flora en fauna, of instandhouding natuurlijke habitats;
2) het voorkomen van ernstige schade aan gewassen, vee, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3) de volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
4) onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten, of voor de daarmee samenhangende kweek;
5) op selectieve wijze een beperkt vastgesteld aantal soorten te vangen of te plukken of onder zich te hebben.

Kader 3. Wettelijke belangen art. 8.74l, lid 1, onderdeel b Bkl (in aanvulling op de belangen genoemd in kader 2):
6) in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling, incl. gebruik;
7) ter voorkoming van schade of overlast;
8) ter beperking van omvang van populaties van dieren;
9) ter voorkomen of bestrijding van onnodig lijden;
10) in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw;
11) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van wegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of ikv natuurbeheer;
12) in het kader van bestendig beheer of onderhoud landschappelijke kwaliteiten gebied;
13) in het algemeen belang.

Bescherming houtopstanden

Bescherming houtopstanden

- Geen specifieke term activiteit zoals bij Natura 2000 of flora en fauna
- Regels bescherming houtopstanden en bomenrijen in afd. 11.3 Bal:
 - Specifieke zorgplicht houtopstanden (**art. 11.116 Bal**)
 - Algemene meldplicht voorafgaand aan kap
 - Herplantplicht: houtopstanden vanaf 10 are of bomenrijen meer dan 20 bomen
- Regels gelden alleen buiten ‘**bebouwingscontour houtkap**’
- Bebouwingscontour houtkap: aanwijzing in Omgevingsplan gemeenten (**art. 5.165b Bkl**)
- **Let op!**: gemeenten kunnen in Omgevingsplan eigen regels opnemen voor houtkap binnen én buiten bebouwingscontour houtkap! -> **vb.: monumentale bomen of cultuurhist. elementen**

Bescherming houtopstanden

Regels gelden niet voor (art. 11.111, lid 2 Bal):

- Houtopstanden kleiner dan 10 are;
- Bomenrijen bestaande uit 20 bomen of minder;
- Houtopstanden **op erven of in tuinen**;
- Bomen of struiken **voor de teelt van vruchten of noten**;
- Windschermen om boomgaarden;
- Kerstbomen niet ouder dan 20 jaar;
- **Kweekgoed**;
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen of eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Dunningen (**Zeeland: incl verjongingsgaten**);
- Beplantingen populieren, wilgen, essen of elzen voor productie biomassa, die tenminste eens in 10 jaar geoogst, minstens 10.000 stoven/ha/beplantingseenheid en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Bescherming houtopstanden

Specifieke zorgplicht houtopstanden (art. 11.116 Bal):

- geldt voor vellen houtopstanden en herbeplanten van grond
- als activiteit nadelige gevolgen heeft voor ‘oogmerken’ voor regels voor deze activiteiten (art. 11.112 Bal):
verplichting om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten
- oogmerken zijn doelstellingen voor regels over vellen en herbeplanten: natuurbescherming, de instandhouding bos-areaal en bescherming landschappelijke waarden
- Niet nader uitgewerkt, wel bestuursrechtelijk én strafrechtelijk handhaafbaar. Zo kan er bijvoorbeeld beter worden gehandhaafd tegen illegale kap.

Bescherming houtopstanden

Meldplicht en herplantplicht:

- Verbod om zonder melding een houtopstand te vellen
- Velling moet ten minste 4 weken tot maximaal 1 jaar vooraf worden gemeld
- Middels een maatwerkvoorschrift in Omgevingsverordening kan GS kapverbod opleggen voor bescherming van bijzondere natuur- of landschappelijke waarden, voor ten hoogste 5 jaar
- Als houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dan geldt herplantplicht. Opstand moet binnen 3 jaar op dezelfde grond op bosbouwkundige wijze worden herbeplant. Als de herbeplanting binnen 3 jaar niet is aangeslagen, wordt deze vervangen (**eisen in Omgevingsverordening**)

Bescherming houtopstanden

Uitzonderingen meldplicht / herplantplicht (art. 11.131 Bal):

- voor periodiek vellen vriend- of hakhout (art. 11.126, lid 2 en art. 11.129, lid 1 Bal)
- Ikv instandhoudings- of passende maatregelen N2000
- ter uitvoering van verplichte preventieve of herstelmaatregel voor bereiken Natura 2000-doelstelling
- ter uitvoering van omgevingsvergunning voor Natura 2000-activiteit of flora- en fauna-activiteit
- ter uitvoering van regels in ministeriele regeling of omgevingsverordening;
- voor de aanleg en onderhoud van brandgangen;
- uitgevoerd conform een bij ministeriele regeling aangewezen gedragscode (bijv. de gedragscode van Tennenet);
- Ikv Natura 2000-activiteiten of flora- en fauna-activiteiten van nationaal belang en voldoet aan de eisen in art. 11.131, lid 1, onder e Bal

Bescherming houtopstanden

Vergunning meldplicht of herplantplicht:

- Provincie kan via maatwerkvoorschrift vergunning verlenen om af te wijken van meldplicht of herplantplicht
- Ook mogelijkheid om via maatwerkvoorschrift vergunning te verlenen voor herplant op andere grond:
 - Provincie: volgens regels en eisen Omgevingsverordening
 - LVVN: volgens eisen art. 11.130, onder b Bal

Bevoegd gezag:

- Provincie, tenzij activiteiten van nationaal belang. Dan LVVN

Einde

Vragen of opmerkingen?

Tips:

www.natuurinclusief.nl/kennisloket/

<https://ec.europa.eu/environment/nature/>